

MRF 2023.43

Retten i Aalborgs dom af 17. februar 2023, sag BS-22595/2021-ALB

A og B (adv. Peter Henrik Hedager Würtz) mod Miljøstyrelsen (adv. Louise Solvang Rasmussen)

Ikke grundlag for helt eller delvist at tilsidesætte Miljøstyrelsens afgørelse efter naturbeskyttelseslovens § 69 om reduktion af en åbeskyttelseslinje, uanset afgørelsen ikke fuldt ud imødekom kommunens ansøgning. Der var hverken godtgjort fejl eller mangler ved afgørelsen, ligesom der ikke var tilbragt grundlag for at tilsidesætte styrelsens skønsmæssige afvejning.

Sagen angik, om Miljøstyrelsens afgørelse om reduktion af en åbeskyttelseslinje inden for et lokalplanområde ved Mastrup Bæk i Rebild Kommune kunne tilsidesættes som ugyldig. Rebild Kommune vedtog den 21. november 2019 en lokalplan, der forudsatte en reduktion af åbeskyttelseslinjen. På anmodning fra kommunen traf Miljøstyrelsen afgørelse om en delvis reduktion af åbeskyttelseslinjen, men imødekom ikke fuldt ud kommunens ansøgning. To gårdejere, A og B, anlagde herefter sag mod Miljøstyrelsen med påstand om, at afgørelsen var ugyldig, og at Miljøstyrelsen skulle anerkende, at åbeskyttelseslinjen kunne reduceres som ansøgt af kommunen. Under retssagen gjorde A og B bl.a. gældende, at Miljøstyrelsens begrundelse for afgørelsen var mangelfuld, idet styrelsen ikke havde konkretiseret, hvordan og hvorfor den visuelle oplevelse og spredningskorridoren ville blive påvirket. Herudover gjorde sagsøgerne gældende, at Miljøstyrelsen havde inddraget usaglige hensyn ved afgørelsen, idet styrelsen havde lagt vægt på påvirkning af det samlede ådalslandskab, uanset en del heraf ikke var omfattet af åbeskyttelseslinjen. A og B gjorde desuden gældende, at Miljøstyrelsen havde tilsidesat lighedsgrundsætningen, da den havde imødekommet en ansøgning om reduktion af åbeskyttelseslinjen nord for bækken, mens styrelsen modsat vurderede, at en reduktion syd for

bækken ikke kunne imødekommes. Retten fandt, at styrelsens begrundelse ikke kunne anses for mangelfuld, idet afgørelsen var konkret begrundet med forhold, der direkte vedrørte bækken, og at det ikke var usagligt at inddrage det samlede ådalslandskab, som bækken var en del af. Retten afviste, at det udgjorde en tilsidesættelse af lighedsgrundsætningen, at Miljøstyrelsen tillod reduktion i overensstemmelse med kommunens ansøgning for lokalplanområderne nord for Mastrup Bæk, mens Miljøstyrelsen alene tillod en mindre reduktion af åbeskyttelseslinjen for lokalplanområdet syd for Mastrup Bæk. Der var således forskel på de faktiske omstændigheder, da der nord for bækken allerede fandtes bebyggelse tæt på bækken, hvilket ikke var tilfældet for den sydlige del, som i øvrigt grænsede op til naturbeskyttede områder. I forhold til styrelsens skønsmæssige afvejning fandt retten, at skønsmandens subjektive vurdering af, at der muligvis kunne ske en yderligere reduktion, ikke i sig selv udgjorde tilstrækkeligt grundlag for at tilsidesætte Miljøstyrelsens skøn. Retten fandt det således ikke godtgjort, at der var grundlag for at tilsidesætte afgørelsen som ugyldig eller at tilsidesætte styrelsens skønsmæssige afvejning. Byretten tog herefter Miljøstyrelsens påstand om frifindelse til følge.



I AALBORG DOM

afsagt den 17. februar 2023

Sag BS-22595/2021-ALB

Gårdejere A & B
(advokat Peter Henrik Hedager Würtz)

mod

Miljøstyrelsen
(advokat Louise Solvang Rasmussen)

Denne afgørelse er truffet af dommerfuldmægtig Flemming Krog Bjerre.

Sagens baggrund og parternes påstande

Retten har modtaget sagen den 30. marts 2021.

Sagen angår, hvorvidt Miljøstyrelsens afgørelse af 2. oktober 2020 om reduktion af åbeskyttelseslinjen inden for Lokalplan nr. 321 for boligområde ved Haren, Støvring, jf. Miljøstyrelsens j.nr. 2020-10317 kan tilsidesættes som ugyldig.

Gårdejere A & B har nedlagt følgende påstande:

Påstand 1:

Miljøstyrelsen tilpligtes at anerkende, at Miljøstyrelsens afgørelse af 2. oktober 2020 om reduktion af åbeskyttelseslinjen inden for området for Lokalplan nr. 321 for boligområde ved Haren, Støvring i Rebild Kommune, jf. Miljøstyrelsens j.nr. 2020-10317, er ugyldig.

Påstand 2:

Miljøstyrelsen tilpligtes at anerkende, at åbeskyttelseslinjen reduceres som ansøgt af Rebild Kommune ved ansøgning af 8. marts 2020 og forudsat i Lokalplan nr. 321 for boligområde ved Haren, Støvring, jf. kortet, som fremgår af lokalplanens side 24, subsidiært at åbeskyttelseslinjen reduceres indtil kote 11 som illustreret i bilag 13, mere subsidiært at åbeskyttelseslinjen reduceres efter rettens skøn.

Miljøstyrelsen har nedlagt påstand om frifindelse.

Dommen indeholder ikke en fuldstændig sagsfremstilling, jf. retsplejelovens § 218 a.

Oplysningerne i sagen

Rebild Kommune vedtog den 21. november 2019 Lokalplan 321 – Boligområdet Haren, som omfattede et område på ca. 13 ha beliggende syd for Mastrup Bæk. Af lokalplanen fremgik blandt andet følgende:

” ...

Lokalplanområdet

Lokalplanområdet er på ca. 13 ha og er i dag primært landbrugsjord. Indenfor området findes to boliger med tilhørende udhusbygninger.

På tværs af lokalplanområdet findes der to læhegn, samt ét langs områdets sydlige afgrænsning. I den sydlige del af området findes desuden 2 større egetræer samt et mere end 100 år gammelt æbletræ.

I den nordlige del af lokalplanområdet findes der enge og overdrev, som er beskyttet iht. naturbeskyttelsesloven.

Igennem den vestlige del af området løber grusvejen **vej 1**. Vejen giver i dag vejadgang til området. Vejen nedlægges i forbindelse med etableringen Støvring Ådale, som kommer til at løbe lige vest for lokalplanområdet.

Terrænet i området fremstår kuperet. Der er et relativt fladt plateau i den sydvestlige del af området, herfra falder terrænet mod både nord, øst og sydøst. Der er en mindre skrænt ned mod Mastrup Bæk.

Lokalplanområdet ligger indenfor et ådalspræget landskab. Dels ådalen omkring Mastrup Bæk, er der en lille markant erosions-ådal og dels ådalen omkring Lindenberg Å, der er bred flad dalbund (tidligere fjordbund i stenalderhavet) med vidt udbredt lavbundsområder.

...

Lokalplanens omgivelser

Lokalplanområdet grænser mod nord op til Mastrup Bæk. Umiddelbart nord for vandløbet findes 4 mindre søer. Mod øst grænser området til beskyttede engarealer.

Området grænser mod syd op til dyrkningsarealer samt beskyttede eng- og mosearealer. Mod vest grænser området op til den kommende vej Støvring Ådale, området fremstår i dag dyrkningsarealer.

...

Anvendelse

Lokalplanområdet inddeles i 5 delområder. Delområderne 1 udlægges til boliger i form af tæt-lav bebyggelser eller etageboliger. Delområde 2 udlægges til åben-lav og tæt-lav boliger, eller en kombination af disse. Delområde 3a og 3b udlægges til tæt-lav boliger, alternativt kan delområde 3b anvendes til åben-lav bebyggelse. Delområde 4 udlægges til åben-lav bebyggelse, hvilket giver en mere åben bebyggelse og dermed mulighed for kig mod Mastrup Bæk fra fordelingsvejen som løber gennem området. Delområde 5 udlægges til natur og grønne fri- og opholdsarealer, hvor der også kan etableres anlæg til håndtering af regnvand samt der reseveres areal til forlængelse af vejen Støvring Ådale. Indenfor delområde 5 findes der beskyttet natur, som opretholdes som naturområder.

...

Bebyggelse

For hele lokalplanområdet gælder det ny bebyggelse maks. må opføres i 2 etager med en maks. bygningshøjde på 8,5 m. Bebyggelsen skal tilpasse sig terrænet. Terrænet lægger mange steder i området op til at bygge i parterre, hvor den ene siden af etagen ligger under jorden og den anden side ud mod det åbne terræn.

Den eksisterende bebyggelse indenfor området kan enten bevares, opdeles som rækkehusbebyggelse, bruges til fælleshus eller nedrives. Delområde 3 til tæt-lav bebyggelse deles op i henholdsvis 3a og 3b, da der ønskes 2 forskellige principper for bebyggelsens placering. I 3a, som primært er placeret i den relativt flade del af området ved den eksisterende gårdbebyggelse, ønskes der en videreførelse af gårdstruktur, hvor bebyggelsen forholder sig til en gårdsplads med mulighed for fællesparkering. I delområde 3b, som er placeret på det skrående terræn mod syd, kan bebyggelsen udformes som gårdhavehuse, der placeres ned over skråningen, med vejadgang og fællesparkeringspladser centralt i de enkelte klynger.

...

Landskab og beplantning

Ådalen omkring Mastrup Bæk er en særdeles vigtig ådal – både landskabeligt og naturmæssigt. Det er så afgjort den vigtigste grønne kile i hele bydelen øst for banen.

Landskabeligt fordi den dels binder den "gamle bydel" sammen med den "nye bydel" og dels integrerer det omkringliggende store ådalslandskab (Mastrup og Lindenberg Å) med bylandskabet. Det er vigtigt at ådalen er synlig, så af landskabelige hensyn er det hensigts-

mæssigt at der sikres lysåbenhed i ådalen. Det gøres enten ved slåning eller afgræsning.

Selve vandløbet Mastrup Bæk og de tilstødende naturarealer er også et vigtigt levested for mange dyr og planter og hele ådalsforløbet er den en vigtig økologisk forbindelse/spredningskorridor for arterne. Naturmæssigt er det også hensigtsmæssigt at ådalen ikke gror helt til, men det er vigtigt at driften af arealerne er meget ekstensiv. Det kan enten være i form af en årlig slåning (sen sommerslåning) eller i form af ekstensiv afgræsning (max. 1-1,5 SK/ha). Af de to muligheder er ekstensiv afgræsning langt at foretrække, da det giver meget større variation og dermed potentielt større potentiale for biodiversitet. Det er ikke af afgørende betydning, hvilke dyr der afgræsser området. Det er af større betydning, at der ikke går for mange dyr.

...

Området er kuperet. Den kommende bebyggelse skal tilpasse det eksisterende terræn, således den nuværende topografik i landskabet forsat kan opleves.

Delområde 5 deles op i henholdsvis 5a og 5b. Område 5a grænser ned til Mastrup Bæk og indeholder beskyttede overdrev og engarealer. Delområde 5a skal fremstå som naturarealer med lavt plejeniveau og evt. anvendes til ekstensiv afgræsning. Der må ikke etableres byggeri og anlæg inden for delområde 5a, med undtagelse af stier og åbne vandrender. Dette skal sikre en landskabelig og naturmæssig passende overgang mellem bebyggelsen og den beskyttede natur. Delområde 5b, som ligger mere internt i bebyggelsen gives mulighed for grønne arealer til ophold og leg. Dog er der også mulighed for ekstensiv afgræsning i delområde 5b, for at trække naturen ind til bebyggelsen. Indenfor delområde 5b kan der desuden etableres regnvandsbassiner og LAR-anlæg.

...

Kommuneplan

...

5.1.2 Større sammenhængende landskaber

Lokalplanområdet er omfattet af retningslinjen for større sammenhængende landskaber i kommuneplan 2017. Af retningslinjen fremgår det, at der i de større sammenhængende landskaber kan ske byudvikling i respekt for landskabsværdierne. Ved byudvikling bør planlægningen af byranden sikre, at by og landskab integreres og tilsammen tilpasses det omgivende landskabs karakter.

Med lokalplanen udlægges en grøn kile langs Mastrup Bæk ådalen langs denne, således landskabsværdierne integreres i bebyggelsen.

5.1.3 Dallandskaber

Lokalplanområdet er i lighed med store dele af Støvring omfattet af retningslinjen for Dallandskaber. Af retningslinjen fremgår det, at dalland-

skaberne bør have en overvejende lysåben karakter og tydeligt formidle dalenes geologiske struktur.

Skrænterne ned mod Mastrup Bæk friholdes for bebyggelse, samt områdets eksisterende terræn søges bevaret.

...

Beskyttet natur

I den nordlige del af lokalplanområdet findes der engarealer langs Mastrup Bæk, der findes desuden et overdrevarsareal. Arealerne er beskyttet i henhold til naturbeskyttelsesloven. Mod øst og syd grænser området op til beskyttede engarealer og en mindre beskyttet mose.

Lokalplanen fastsætter bestemmelser om anvendelser, der ikke medfører påvirkning af beskyttet natur med undtagelse af mulig trampesti mod nord.

...

Åbeskyttelseslinje

Omkring vandløbet Mastrup Bæk gælder en å-beskyttelseslinje på 150 m fra vandløbet, jf. naturbeskyttelsesloven § 16. I zonen mellem bækken og linjen må der ikke uden tilladelse etableres anlæg, bebygges eller ændres anvendelse.

Realisering af lokalplanen forudsætter, at Miljøstyrelsen ophæver en del af åbeskyttelseslinjen. Dog ikke nærmere end 30 m fra åen.

...."

Efter ansøgning fra kommunen traf Miljøstyrelsen den 2. oktober 2020 afgørelse om blandt andet reduktion af åbeskyttelseslinjen for området omfattet af lokalplan 321. Af Miljøstyrelsens afgørelse fremgår blandt andet:

" ...

Miljøstyrelsens bemærkninger og afgørelse

Naturbeskyttelseslovens § 16 indeholder et forbud mod placering af bebyggelse, campingvogne og lignende, beplantning samt terræændringer inden for en afstand af 150 meter fra søer og vandløb, der afkaster en beskyttelseslinje.

...

Miljøstyrelsen kan reducere åbeskyttelseslinjen og skovbyggelinjen i medfør af naturbeskyttelseslovens § 69, stk. 1, jf. lovbekendtgørelse nr. 240 af 13. marts 2019 og bekendtgørelse nr. 1066 af 21. august 2018 om bygge- og beskyttelseslinjer.

...

Det er en forudsætning for reduktion af en bygge- eller beskyttelseslinje, at reduktionen ikke er i strid med de hensyn, som bygge- eller beskyttelseslinjen tilsigter at varetage. Det er endvidere en forudsætning, at kommunen herved kan opnå en administrativ forenkling, hvor en række administrative dispensationer erstattes med en reduktion. Mil-

jøstyrelsen kan reducere en bygge- eller beskyttelseslinje på grundlag af en detailplanlægning (lokalplanlægning) eller i andre tilfælde, der efter styrelsens vurdering tilgodeser naturbeskyttelseslovens formål i tilfredsstillende omfang. Der skal ved afgørelsen tages hensyn til forpligtelser i henhold til EU's naturdirektiver.

Miljøstyrelsen har lagt vægt på, at styrelsen ikke har grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering af, at den ansøgte reduktion af bygge- eller beskyttelseslinjen ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rastemråder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a, samt kommunens vurdering af, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af udpegningsgrundlaget for et Natura 2000-område.

Miljøstyrelsen har endvidere lagt vægt på, at den ansøgte reduktion vil medføre en administrativ forenkling af kommunens sagsbehandling.

...

Åbeskyttelseslinjen:

I forhold til åbeskyttelseslinjen reducerer Miljøstyrelsen delvist åbeskyttelseslinjen som ansøgt af kommunen for lokalplan 321.

Miljøstyrelsen har lagt vægt på, at størstedelen af lokalplanområdet er omfattet af åbeskyttelseslinjen som skal sikre åen som et værdifuldt landskabelement og levesteder for plante- og dyreliv. Lokalplanområdet er mod nord, øst og sydøst omgivet af beskyttede enge, mose og overdrev, som er vigtige levesteder for dyre og plantearter. En stor afstand til den sårbare natur kan mindske forstyrrelse og sikre området som spredningskorridor for områdets dyre- og plantearter.

Ådalen omkring Mastrup Bæk er en markant erosionsdal, hvor lokalplanområdet omfatter skrænten ned til ådalen. Herudover hænger Mastrup Bæk landskabeligt sammen med det omkringliggende store ådalslandskab omkring Lindenberg å.

Landskabet er sårbart over for byudvikling, hvis boligerne placeres på skrænterne, som omgiver ådalslandskabet, idet terrænet sløres af bebyggelse. Bebyggelsen bør placeres på det højestliggende plateau, omtrent svarende til kote 13. Bebyggelse på den nedre del af ådalsskrænten samt på lokalplanområdets laveste, østlige del vil påvirke den visuelle oplevelse af samspillet mellem Mastrup Bæk og det omgivende landskab negativt, samt påvirke spredningskorridoren for plante- og dyrearter. På den baggrund reduceres åbeskyttelseslinjen som ansøgt i den vestlige del af lokalplanområdet, indtil linjen skærer kote 13, hvorefter den følger kote 13 mod øst og syd. Se illustration på bilag 4.

..."

Forud for vedtagelsen af lokalplan 321 havde Rebild Kommune vedtaget lokalplan nr. 304 vedrørende området nord for Mastrup Bæk. Det fremgik af bille-

derne og kortbilagene samt beskrivelserne i denne lokalplan, at området mod syd afgrænses af fire søer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og Mastrup Bæk, mens området mod øst afgrænses af landbrugsarealer. Videre fremgik det, at der fandtes bebyggelse i form af en landbrugsejendom beliggende tæt på de fire søer og Mastrup Bæk.

I forlængelse af vedtagelsen af lokalplan 304 traf Miljøstyrelsen den 20. juni 2017 afgørelse om reduktion af åbeskyttelseslinjen ned mod Mastrup Bæk for området omfattet af lokalplanen. Af afgørelsen fremgik blandt andet, at åbeskyttelseslinjen blev reduceret til kote 13,5 som svarede til det ansøgte.

Efter vedtagelsen af lokalplan 321 vedtog Rebild Kommune den 18. december 2019 lokalplan 325 vedrørende et mindre område nord for Mastrup Bæk. Det fremgik af billederne og kortbilagene samt beskrivelserne i denne lokalplan, at området mod syd, vest og til dels mod nord afgrænsedes af nyere bebyggelse og mod øst lå op til et areal, hvor der gik heste til afgræsning. Miljøstyrelsen traf i forlængelse heraf den 29. januar 2020 afgørelse om reduktion af åbeskyttelseslinjen i overensstemmelse med Rebild Kommunes ansøgning.

Der er under sagen gennemført syn og skøn, og af skønserklæringen fremgår:

" ...

Spørgsmål 1:

Skønsmandens bedes vurdere, om Mastrup Bæks værdi som landskabs-element forringes, såfremt åbeskyttelseslinjen reduceres yderligere som planlagt i Lokalplan 321 – Boligområde Haren (bilag 3) og under forudsætning af, at området bebygges i henhold til bestemmelserne i lokalplanen.

Skønsmanden kan i vurdering inddrage Rebild Kommunes visualiseringsbilleder af 18. august 2020 (bilag 8)

Såfremt skønsmanden finder, at bækkens værdi som landskabselement forringes, bedes skønsmanden beskrive omfanget heraf.

Svar på spørgsmål 1:

Ja det er min vurdering, at den landskabelige værdi forringes ved fuld udbygning iht den oprindelige lokalplan 321.

Min forståelse af landskabelig værdi i denne sammenhæng:

Den landskabelige værdi af et vandløb er helt afhængigt af dets nærområder. Så længe arealerne er i landbrugsdrift kan det landskabelige indtryk veksle fra år til år (Der er stor forskel på en majsmark og en kornmark fx), men det lever vi fint med, for vi kan altid vende tilbage eller

ændre, eller ophøre med landbrugsdrift. Det øjeblik arealerne bebygges, er der imidlertid ingen vej tilbage. Derfor er grænsen mellem landskab og bebyggelse utroligt vigtig, og i høj grad definerende for den landskabelige værdi på meget lang sigt. Landskabets grænser må her stå over matrikelskel.

Det er således min vurdering at grænsen for en lokalplan, som kommer til at danne den endelige grænsemellem by og landskabsrum, altid er utroligt vigtig, og i meget høj grad afgør den landskabelige værdi i området. I et ådalslandskab er landskabet omkring vandløbene særligt afgørende for den landskabelige aflæsning, og i særdeleshed lige i overgangen mellem forskellige landskabstræk.

Hvor landskabets grænser går, er imidlertid en subjektiv vurdering. Og denne skal så i dette tilfælde omsættes til en administrativ grænse (lokalplan), og endda inden for en anden rent administrativ grænse (Åbeskyttelseslinjen).

Det giver for mig rigtig god mening, at man her benytter sig af højdekurverne, som omtrentlige markører.

Omfang af forringelse af bækkens værdi som landskabselement:

Arealet her ligger i overgangen mellem tre landskabselementer: Bækkens løb mod nord, det store ådalsrum mod øst og engarealet med vådområde mod syd. Den oprindelige lokalplan 321 lægger op til en visuel fastholdelse af matrikelgrænsen. Mod bækkens rum mod nord er skitseret en lang lige byfacade, som terrænmæssigt kommer med helt ned ad "bakken" og får fat i eng-fladen. (Dette kan også ses af visualiseringen: De nederste huse ligger meget lavt i terrænet) Mod øst med et regnvandsbassin bag det eksisterende hegn, og huse umiddelbart vest for dette, helt ned ad bakkeskråningen.

Miljøstyrelsens grænse i kote 13, sikrer at bebyggelsen holdes på højdedraget, og ikke kommer med helt ned på engfladen.

Det er efter min opfattelse vigtigt, at bebyggelsen, og dermed bygrænsen holdes på højdedraget, og ikke føres helt ned i engen, hvilket vil være en væsentlig forringelse af den landskabelige værdi.

Efter besigtigelsen er det dog min vurdering, at overgangen mellem skråning og højdedrag opleves der, hvor man tydeligt oplever en ændring i skråningsforløbet set ude fra landskabet, og det vil her sige omkring kote 11,0 – 11,5. (se kort nedenfor: Afstanden mellem højdekurverne øges efter kote 11 = terrænet flader ud.)

Det er således min vurdering, at bækkens værdi som landskabselement forringes væsentligt ved bebyggelse nedenfor kote 11, mens jeg ikke vurderer at der vil være nogen væsentlig forringelse ved bebyggelse mellem kote 11 og kote 13.

Det er ligeledes min vurdering, at evt. placering af regnvandsbassiner med permanent vandspejl i områdets lavest liggende arealer bør kunne

indpasses uden at dette forringer den landskabelige værdi, hvis de følger og understreger landskabets former. Dette vil fremstå mere naturligt end at regnvansbassiner skal indpasses i de højereliggende arealer. Her vil jeg samtidig vurdere det som en landskabelig forbedring, hvis det eksisterede levende hegn ud mod engene ryddes, så der opleves en bedre sammenhæng med de meget åbne engområder.

Hvorvidt dette er foreneligt med forskellige gældende regler, har jeg ikke forholdt mig til. Det er udelukkende min landskabelige vurdering.

...

Inddragelse af lokalplanforslag 341 i vurderingen

Det er desværre ikke lykkedes mig at finde et kort, hvoraf lokalplangrænsen for 341 fremgår med tydelige højdekurver, men det er min vurdering, at grænsen også her må være lagt i kote 13.

Dette ændrer dog ikke min vurdering af oplevelsen af højdedraget ovenfor.

Men det er vigtigt, at overgangen mellem de to lokalplaner – eller i det mindste grænsen for bebyggelsen får et blødt forløb, og ikke springer frem og tilbage. Dette omfatter dog areal udenfor åbeskyttelseslinjen.

Spørgsmål 2:

Skønsmanden bedes vurdere, om Mastrup Bæks værdi som levested for plante- og dyreliv, herunder som spredningskorridor, forringes, såfremt åbeskyttelseslinjen reduceres yderligere som planlagt i Lokalplan 321 – Boligområde Haren (bilag 3) og under forudsætning af, at området bebygges i henhold til bestemmelserne i lokalplanen?

Skønsmanden kan i vurdering inddrage Rebild Kommunes visualiseringsbilleder af 18. august 2020 (bilag 8).

Såfremt skønsmanden finder, at bækkens værdi som levested for plante- og dyreliv forringes, bedes skønsmanden beskrive omfanget heraf.

Svar på spørgsmål 2:

Nej. Det er ikke min vurdering at bækkens værdi som levested for plante- og dyreliv forringes væsentligt. Idet jeg henholder mig til kommunens vurdering, som Miljøstyrelsen også bifalder, ser jeg ikke dette som et afgørende forhold.

Spørgsmål 3:

Skønsmandens bedes vurdere, om en reduktion af åbeskyttelseslinjen syd for Mastrup Bæk som forudsat/planlagt i Lokalplan 321 – Boligområde Haren (bilag 3) efter skønsmandens vurdering indebærer et større indgreb i Mastrup Bæks værdi som landskabelement og som levested for plante- og dyrearter end reduktionen af åbeskyttelseslinjen nord for Mastrup Bæk, som er reduceret i henhold til Miljøstyrelsens afgørelser

af 20. juni 2017 (bilag 6) og af 29. januar 2021 (bilag 7) på grundlag af henholdsvis lokalplan 304 – Boligområde Rådyret (bilag 10) og Lokalplan 325 – Boligområde Rådyret og Kronhjorten (bilag 11)? Skønsmanden kan i vurdering inddrage Rebild Kommunes visualiseringsbilleder af 18. august 2020 (bilag 8)

Svar på spørgsmål 3:

Ja. Det er min vurdering, at bebyggelse som i den oprindelige lokalplan 321, indebærer et større indgreb i Marstrup Bæks værdi som landskabs-element end reduktionen af åbeskyttelseslinjen nord for Mastrup Bæk. Det gør her en væsentlig forskel, at der allerede var bebyggelse på stedet, før den nye bebyggelse kom til, og vurderingen er nødt til at tage dette med i betragtning.

Det er nødvendigt at vurdere arealerne individuelt. Når først der er bebyggelse, er den landskabelige værdi og oplevelse som sagt afgørende ændret.

...”

Forklaringer

B og vidnerne C og D

har afgivet forklaring. Derudover er der afgivet forklaring af skønsmanden Karl Svansø Iversen.

B har forklaret, at deres ejendom ligger inden for lokalplanen. I maj 2005 solgt de en del af deres landbrug der lå vest for jernbanen, og som var hendes fødested, de havde overtaget i 1977. De byggede nye bygninger øst for jernbanen, hvor de boede i 16 år og drev landbrug indtil 2017, hvor kommunen kontaktede dem vedrørende vej og byudvikling fordi kommunen manglede byggegrunde. Det er kommunen, der tog initiativ med det hele. De havde drømt om at bo alene i deres nye landbrug til deres dages ende. Det var en lang proces fra kommunens henvendelse til Miljøstyrelsens afgørelse, hvor de ikke kunnet drive ejendommen som de har lyst til. Den nye lokalplan har også medført en økonomisk belastning, da jorden blev overført til byzone, hvilket førte til en forhøjet ejendomsskat. Man kan ikke se åen fra bygningerne på ejendommen. Åen ligger 1,5 km i fugleflugtslinje fra bygningerne. Der er også noget skov og bebyggelse mod åen. Der bliver også bygget et nyt temmelig højt hus derude.

C har forklaret, at hun er landskabsarkitekt og uddannet fra Kunstakademiet og Landbohøjskolen. Hun har tidligere arbejdet med vurdering af byggeri i det åbne land hos Miljøstyrelsen, men arbejder nu i en kommune. Da hun var hos Miljøstyrelsen arbejdede hun generelt med beskyttelseslinjer vedrørende skov, fortidsminder, å og strande. Derudover sad hun med landskabsudpegning i alle landets kommuner i forbindelse med planlægning.

Staten holder øje med kommunernes planlægning i sårbare landskaber. Hvis de i Miljøstyrelsen fandt at en kommunal planlægning var problematisk tog de en dialog med kommunen og gjorde indimellem indsigelse mod kommuneplanlægningen. Når de modtog en ansøgning om reduktion af en beskyttelseslinje havde et stort arbejde hjemme fra kontoret, hvor man kiggede på landskab, terræn og udpegninger af naturområder. De kiggede også på den historiske udvikling af området tilbage fra istiden. De læste planlægningen igennem og tog en dialog med kommunen. I nogle tilfælde gennemførte de også en besigtigelse. I den konkrete sag var de ude med to medarbejdere for at besigtige området, hvor de talte med de kommunens folk om planerne. Ved en besigtigelse sker der en stor vurdering af landskabet, hvor man kører rundet om området. Man skal se landskabet fra forskellige vinkler. Det at der er i den foreliggende sag var en grundig analyse af landskabet var en stor hjælp. Kommunen kender området godt. Ved besigtigelsen så de på, om de fik samme oplevelse af området som kommunen havde beskrevet. Lindenberg skovdal er i store træk åben og uforstyrret. Det er et utrolig åbent område over flere km langs ådalen. Det er et imponerende landskab. I forhold til mange andre områder i landet er der en generel overvægt af uforstyrrethed, og kommunen har selv udpeget området som bevaringsværdig og sårbart. Ådalen beskriver meget godt geologien, da området har ligget under isen i istiden. Kulturlandskabet med gårdene på holmene har også betydning sammenmed fremkomsten af Støvring. I Miljøstyrelsen kigger man på det overordnede landskab. Der var en ret forskellig landskabelig oplevelse af åren set fra byen og set fra øst mod byen. Vejen ligger ret højt og åen forsvinder under en dæmning. Længst mod vest er der tydelig infrastruktur der viser, at her er der mennesker. Oplevelsen af by bliver mindre jo længere mod øst man bevæger sig. Mastrup Bæk har sin egen lille erosionsdal, hvor skrænterne går lidt opad, og bækken flyder til sidst ud i et meget stort område. Den indsigelse Miljøstyrelsen kom med i forbindelse med Rebild Kommunes Kommuneplan 2021 var begrundet i et ønske om at bevare åskrænterne ved Lindenberg Å. Der er historisk bygget på plateauer og byerne har vokset sig længere og længere ned mod åerne. Det er ret klart hvor plateauerne og skrænterne mødes. I forhold til afgørelsen var kote 13, hvad der kunne forsvares under hensyntagen til åen. Forevist kort i den samlede fil side 300 har hun forklaret, at kommuneplanen var i høring med forslag om boliger helt ud til den røde streg, og de gjorde i Miljøstyrelsen derfor indsigelse. Kommunen havde selv skrevet, at det var sårbart landskab og kommunen foreslog selv kote 13 som grænse for bebyggelsen efter deres indsigelse. Det harmonerede efter Miljøstyrelsens opfattelse også landskabeligt med lokalplanen. Det kommer altid an på det konkrete landskab, hvor langt ned mod en å man kan tillade at der bygges, men det er ikke ualmindeligt at tillade bebyggelse til kote 13. Det er vigtigt at holde afstand til åen, jo mere jo bedre. Åen og området omkring den skal være med til at sikre spredningskorridorerne for de dyre og plantearter som findes i de § 3-områder kommunen selv har udpeget i den østlige del af åen. Dette gøres bedst ved ikke at bygge for langt ned mod åen. Den del af Miljøstyrelsens afgø-

relse, hvor de tiltræder kommunens vurdering af, om lokalplanen har betydning for Natura 2000-områder har ikke nogen sammenhæng med beskyttelsen af områder som kommunen selv har udpeget som beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Kommunen skal altid forholde sig til, om en lokalplan har betydning for et eventuelt Natura 2000-område, men der var ikke noget Natura 2000-område i den konkret sag. De dobbelttjekker altid, om kommunen har været opmærksomme på Natura 2000-områder, og da der ikke var et sådant område tiltrådte de kommunes vurdering. Der var absolut anledning til beskyttelse af Mastrup Bæk, selvom det ikke var udpeget som Natura 2000-område. Når et område er udpeget som Natura 2000-område eller bilag 4-område er det typisk en showstopper. I forhold til lokalplan nr. 325 var der flere forskelle. Det er også et plateau hvor man er ved at bygge fra nord mod syd. Det er plateauet man bygger på. Der ligger nogle huse tæt på åen og det er nok den største forskel. Derudover grænser lokalplanområdet ikke op til områder beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. De foretog nok ikke en besigtigelse da de tillod reduktionen af åbeskyttelseslinjen vedrørende de andre lokalplaner. Der var heller ikke så meget natur omkring den lokalplan 304, og der var allerede bebyggelse mellem det meste tæt ned mod åen. Hun har ikke i sin tid oplevet, at Miljøstyrelsen gjorde indsigelse efter naturbeskyttelseslovgivningen mod en lokalplan.

D har forklaret, at han er uddannet landinspektør i 2005. Han har arbejdet både i det private og det offentlige. Han var ansat i Rebild kommune 2016-2020 og siden i andre kommuner. Han har ikke lavet lokalplan 321, da kommunen hyrede en konsulent til opgaven. Han var derfor kun med på sidelinjen. Han har udarbejdet ansøgningen om reduktion af åbeskyttelseslinjen. Det boligområde, der skulle være mulighed for, var inden for rammerne af kommuneplanen, som var fastlagt inden. Hvis der er en konflikt mellem en kommuneplan og en lokalplan kan man nogle gange redegøre sig ud af det. Kommuneplanen definerede også, hvor kommunen gerne ville have boliger og rekreative områder. Lokalplanen og ansøgningen tog afsæt i den ramme, der var i kommuneplanen. De skelede altid til de udpegninger der er. De var i kommunen bevidste om, at der var en landskabsinteresse i forhold til vandløbet og landskabet generelt. Når lokalplanen er vedtaget, er det kommunens vurdering, at den ikke er i strid med kommuneplanen. Han havde haft en indledende dialog med Miljøstyrelsen inden ansøgningen om reduktion af åbeskyttelseslinjen blev indgivet. Det var efter, at lokalplanen var vedtaget. Miljøstyrelsen havde været på stedet, så de vidste i kommunen nok godt, at de ikke fik lov til det hele. Ved udarbejdelse af lokalplanen var de ikke bevidste om problemet. Så havde de gjort noget andet. Det der skrives i ansøgningen om reduktion af åbeskyttelseslinjen vedrørende det store landskab henviser området det omkring Lindborg Ådal. Der er en oplevelse af en meget bred ådal med stor afstand til skrænterne. Mod Støvring er der oplevelse af vandløb med smal udformning og mere fladt i bunden hvor åen ligger. Ådalen er nok 30 meter bred med stejle

skrænter til markerne mod syd og boligerne nord. Den undren han havde var, at der blev lagt mere vægt på det store landskab og i mindre grad lagt vægt på det nære landskab ved Mastrup Bæk. Man kan godt sige det var det lille område han tog udgangspunkt i da han skrev ansøgningen. Han skulle alene forholde sig til Mastrup Bæk. Han har ikke været med i den konkrete udarbejdelse af lokalplanerne nord for bækken, men det var kommunens opfattelse at der var en anden tilgang til linjen ved de nordlige lokalplaner end den, som sagen angår, da man fra kommunens side mente man havde holdt den samme afstand til bækken. Miljøstyrelsen gik under besigtigelsen ved Rådyret, som er området nord for Mastrup Bæk, og så, hvor tæt på det kunne forsvares at bygge. Han mener de skulle have haft samme reduktion af åbeskyttelseslinjen syd for bækken. Under besigtigelsen snakkede de også om det nordlige område og den ansøgning. Miljøstyrelsens folk mente på besigtigelsen, at det var en fejl, at der var blevet tilladt reduktion i det ansøgte omfang på den nordlige side af bækken. De ville derfor ikke fortsætte den praksis. Han har muligvis set Danmarks Naturfredningsforenings indsigelse mod lokalplanen, men han kan ikke huske processen i detaljer. Det kan nok ikke antages, at der var folkelig modstand mod lokalplanen. Det med de 25 høringsvar er ikke generelt usædvanligt. Har kun læst lokalplan inden den blev forelagt det politisk niveau.

Skønsmand Karl Svansø Iversen har forklaret, at han kan vedstå erklæringen. Det der menes med bebyggelse i svaret på spørgsmål 1 er den oplevede grænse som bebyggelsen skaber. Hvis huset er grænsen mod naturen, så kunne kote 13 godt være grænsen mellem land og by. Hvis der var hæk og have mod naturen kan der være en anden kote, der danner grænsen mellem by og land. I besvarelsen gik han ud fra, at bebyggelsen er i overensstemmelse med lokalplanen ville blive i 1-2 etager. Normalt holder man de høje bygninger bagved de lave ud mod naturen. Forevist billederne i den samlede fil side 268 og 269 har han forklaret, at det er meget svært at bruge billeder til en vurdering af, hvor grænsen mellem by og land skal gå. Det var et følsomt landskab og vurderingen var svær og vigtig, så billederne havde ikke nogen stor betydning. Visualiseringen skal vise det der er lavet i lokalplanen, og på det punkt er han enig med Miljøstyrelsen i, at det ikke burde tillades. Han mener kote 11-11½ er ok for grænsen mellem land og by. På det planmæssige niveau er det dog svært at sige om bebyggelse i kote 11 er ok. Lokalplanen skal fastlægge det yderste skel på matriklerne. Efter hans opfattelse er det bedst at have regnvandsbassiner ned mod det våde element, altså åen. Bassinnerne ned mod landskabet mod øst er også bedre end at have dem imellem bebyggelsen. Bassinnerne kan på den måde blive et positivt indslag og give en samlet set bedre oplevelse af området. Bassinnerne kunne godt ligge under kote 11. Forevist fotos og kort ilt lokalplan 304 kan man se, at der ligger en gård eller ejendom tæt ved den røde linje og nede i åbeskyttelseslinjen. Bygningerne danner grænsen mod åen og ådalen, og det skal tages med i betragtning. Der er ikke noget i forvejen syd for og derfor er situationen helt anderledes.

Parternes synspunkter

Gårdejere ^A & Birthe Marie Vandbord har i deres påstandsdokument blandt andet anført:

"...

2 ANBRINGENDER

2.1 Miljøstyrelsens begrundelse er mangelfuld

Det fremgår af Miljøstyrelsens begrundelse for afgørelsen af 2. oktober 2020, at *"styrelsen ikke har grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering af, at den ansøgte reduktion af bygge eller beskyttelseslinjen ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a, samt kommunens vurdering af, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af udpegningsgrundlaget for et Natura 2000-område"*, jf. bilag 1, side 3, andet afsnit.

Da sagsøger er enig i denne vurdering, kan retten lægge den til grund som ubestridt.

Yderligere fremgår det af Miljøstyrelsens begrundelse, at *"Bebyggelse på den nedre del af ådalsskrænten samt på lokalplanområdets laveste, østlige del vil påvirke den visuelle oplevelse af samspillet mellem Mastrup Bæk og det omgivende landskab negativt, samt påvirke spredningskorridoren for plante- og dyrearter"*, jf. bilag 1, side 3, sidste afsnit.

Denne vurdering er sagsøger derimod ikke enig i.

Miljøstyrelsen har ikke nærmere konkretiseret, hvordan eller hvorfor den visuelle oplevelse og spredningskorridoren vil blive påvirket negativ.

Begrundelsen er derfor ikke tilstrækkelig fyldestgørende til at gøre afgørelsens adressat eller sagsøger i stand til at vurdere dét skøn, som Miljøstyrelsen har foretaget. Det gøres derfor gældende, at begrundelsen ikke lever op til forvaltningslovens minimumskrav, hvilket udgør en væsentlig mangel ved Miljøstyrelsens afgørelse.

Afgørelsen er derfor ugyldig, hvorefter sagsøgers påstand 1 skal tages til følge.

2.2 Miljøstyrelsen har inddraget usaglige hensyn

Miljøstyrelsen har i afgørelsen af 2. oktober 2020 lagt vægt på, *"Mastrup Bæk landskabeligt [hænger] sammen med det omkringliggende store ådalsland-*

skab omkring Lindenberg å. Landskabet er sårbart over for byudvikling, hvis boligerne placeres på skrænterne, som omgiver ålandskabet, idet terrænet sløres af bebyggelse”, jf. bilag 1, side 3, sidste afsnit.

Det gøres gældende, at Miljøstyrelsens afgørelse af 2. oktober 2020 er behæftet med væsentlige mangler, da Miljøstyrelsen har lagt vægt på, hvordan det samlede ådalslandskab, der også omfatter ålandskabet omkring Lindenberg Å, påvirkes. Ålandskabet omkring Lindenberg Å er imidlertid ikke omfattet af den i sagen omhandlende åbeskyttelseslinje, der afkastes fra Mastrup Bæk. Det er derfor sagsøgers synspunkt, at Miljøstyrelsen har inddraget et usagligt hensyn ved vurderingen af, om åbeskyttelseslinjen, der afkastes fra Mastrup Bæk, kan reduceres.

Miljøstyrelsen må derimod alene inddrage hensynet til og påvirkningen af netop dét område, som åbeskyttelseslinjen, der ønskes ophævet, vedrører. Ved vurderingen af om åbeskyttelseslinjen, der afkastes fra Mastrup Bæk, kan reduceres, er det således ikke sagligt at inddrage hensynet til andre landskaber eller områder, som ikke er beskyttet af netop denne åbeskyttelseslinje.

Hensynet til landskabet omkring Lindenberg Å er således ikke et sagligt hensyn at inddrage ved vurderingen af, om åbeskyttelseslinjen kan ophæves for Mastrup Bæk. Det udgør en væsentlig mangel, når en myndighed inddrager et usagligt hensyn. Samtidigt kan det ikke afvises, at inddragelsen af hensynet til Lindenberg Å konkret har haft betydning for sagens resultat. Miljøstyrelsens afgørelse af 2. oktober 2020 er derfor også af denne årsag ugyldig, hvorefter sagsøgers påstand 1 skal tages til følge.

2.3 Miljøstyrelsens skøn er fejlbehæftet

Det er en skønsmæssig afgørelse, om en åbeskyttelseslinje kan reduceres. Miljøstyrelsens skøn i denne sag bygger på en forudsætning om, at *”Bebyggelsen bør placeres på det højestliggende plateau, omtrent svarende til kote 13”, jf. bilag 1, side 3, sidste afsnit.*

Det er efter skønsmændens vurdering *”vigtigt, at bebyggelsen, og dermed bygrænsen holdes på højdedraget, og ikke føres helt ned i engen, hvilket vil være en væsentlig forringelse af den landskabelige værdi. Efter besigtigelsen er det dog min vurdering, at overgangen mellem skråning og højdedrag opleves der, hvor man tydeligt oplever en ændring i skråningsforløbet set ude fra landskabet, og det vil her sige omkring kote 11,0-11,5”.*

Det højestliggende plateau opleves således ifølge skønsmanden ned til kote 11,0-11,5. Det gøres derfor gældende, at Miljøstyrelsens afgørelse hviler på en misforståelse af de faktiske forhold i området, herunder i hvilken kote højdedraget "slutter" og skråningen begynder.

Betydningen heraf kommer tydeligt til udtryk i skønsmandens besvarelse af spørgsmål 1, hvor det af skønsmanden konkluderes, "*at bækkens værdi som landskabelement forringes væsentligt ved bebyggelse nedenfor kote 11, mens jeg ikke vurderer, at der vil være nogen væsentlig forringelse ved bebyggelse mellem kote 11 og 13*". Regnvandsbassinene kan dog efter skønsmandens vurdering placeres lavere end kote 11, uden at dette påvirker den landskabelige værdi. Endelig er det skønsmandens vurdering, at bækkens værdi som levested for plante- og dyreliv ikke forringes væsentligt, jf. besvarelsen af spørgsmål 2.

Miljøstyrelsens skøn er derfor behæftet med den væsentlige mangel, at oplevelsen af det højestliggende plateau konkret er anderledes, end Miljøstyrelsen har lagt til grund.

Såfremt skønsmandens vurdering lægges til grund – herunder at det højestliggende plateau opleves ned til kote 11,0-11,5, er det indenfor rammerne af naturbeskyttelseslovens § 69, stk. 1 at reducere åbeskyttelseslinjen syd for Mastrup Bæk som illustreret i bilag 13.

Det er endda sagsøgers synspunkt, at åbeskyttelseslinjen kan reduceres som ansøgt af Rebild Kommune ved ansøgning af 8. marts 2020, jf. bilag 4, og som forudsat i den for området gældende lokalplan, jf. bilag 3, side 24.

En sådan reduktion af åbeskyttelseslinjen vil ikke indebære en negativ landskabelig påvirkning eller medføre en negativ påvirkning af de naturbeskyttelsesmæssige interesser i eller omkring Mastrup Bæk, herunder syd for Mastrup Bæk, hvor åbeskyttelseslinjen ønskes ophævet. De landskabelige og naturmæssige hensyn er varetaget, tilgodeset og indpasset i den for området gældende lokalplan. Der henvises til visualiseringsbilleder af 18. august 2020, jf. bilag 8.

Sagsøger bestrider, at en reduktion af åbeskyttelseslinjen som ansøgt af Rebild Kommune og forudsat i lokalplanen vil påvirke den visuelle oplevelse af samspillet mellem Mastrup Bæk og det omgivende landskab negativt samt påvirke spredningskorridoren for plante- og dyrearter, jf. bilag 1, side 3, sidste afsnit. Det gøres således gældende, at reduktion af åbeskyttelseslinjen ikke er i strid med de hensyn, som naturbeskyttelseslovens § 16 har til formål at varetage, herunder de landskabelige interesser i området.

På denne baggrund gøres det gældende, at åbeskyttelseslinjen kan reduceres yderligere end forudsat af Miljøstyrelsen, uden at dette væsentligt vil påvirke Mastrup Bæk.

2.4 Lighedsgrundsætningen er tilsidesat

Det gøres gældende, at Miljøstyrelsens afgørelse af 2. oktober 2020 er i strid med den forvaltningsretlige lighedsgrundsætning, hvorefter Miljøstyrelsen er underlagt krav om, at der ikke uden saglig grund må gøres forskel i sagsbehandlingen af ensartede sager.

Miljøstyrelsen har for det tilgrænsende område nord for Mastrup Bæk ("Rådyret"), der er omfattet af Lokalplan nr. 304 - Boligområde X X, reduceret åbeskyttelseslinjen i en kortere afstand til Mastrup Bæk, end det er tilfældet i nærværende sag, jf. bilag 6. Dette gælder tillige i relation til området øst for Rådyret, jf. bilag 7.

Miljøstyrelsen har ikke begrundet, hvorfor det er i strid med naturbeskyttelseslovens § 69, stk. 1 at reducere åbeskyttelseslinjen syd for Mastrup bæk, når styrelsen modsat vurderede, at en reduktion af åbeskyttelseslinjen nord for Mastrup Bæk kunne imødekommes, jf. bilag 6-7.

Efter oplysninger fra Rebild Kommune har Miljøstyrelsen i forbindelse med sagens behandling udtalt, at "*der ikke er noteret noget i sagen fra Rådyret om, hvorfor ophævelsen er lagt, som den er*". Der henvises til Rebild Kommunes telefonnotat af 14. september 2020, jf. bilag 9. Det må dog være Miljøstyrelsen bekendt, hvorfor og på hvilket grundlag åbeskyttelseslinjen blev reduceret for området nord for Mastrup Bæk.

Når Miljøstyrelsen har truffet afgørelse om, at åbeskyttelseslinjen kan reduceres nord for Mastrup Bæk, er det naturligtvis underforstået, at en reduktion ikke strider mod de landskabelige og naturmæssige interesser i området. Dette gælder, uagtet det ikke fremgår direkte af afgørelsen. Denne skønsmæssige vurdering, som hverken kan antages at være usaglig eller åbenlys forkert, er Miljøstyrelsen bundet af – også i relation til andre tilsvarende sager, herunder nærværende sag.

Det bemærkes, at åbeskyttelseslinjen for området syd for Mastrup Bæk er reduceret som ansøgt i den vestlige del af lokalplanområdet, "*indtil linjen skærer kote 13, hvorefter den følger kote 13 mod øst og syd*", jf. bilag 1, mens linjen nord for Mastrup Bæk for området "Rådyret" "*primært [vil] følge kote 13,5*", jf. bilag 6.

Sammenholdes kortet på lokalplanens side 4, jf. bilag 3, med kortet, der fremgår af Miljøstyrelsens afgørelse af 2. oktober 2020, side 8, jf. bilag 1, fremgår det imidlertid tydeligt, at åbeskyttelseslinjen nord for Mastrup Bæk for området "Rådyret" skærer kote 10-12 mod øst.

Der må derfor være en formodning for, at det ikke vil være i strid med områdets landskabelige interesser, hvis åbeskyttelseslinjen syd for Mastrup Bæk på tilsvarende vis skærer kote 11 eller 12 mod øst.

Når Miljøstyrelsen har vurderet, at åbeskyttelseslinjen kan reduceres for at realisere bebyggelse nord for Mastrup Bæk, udgør det usaglig forskelsbehandling, når Miljøstyrelsen samtidigt afslår, at åbeskyttelseslinjen kan reduceres tilsvarende syd for Mastrup Bæk, herunder i nogenlunde samme afstand til Mastrup Bæk eller kote langs hele bækkens forløb.

Miljøstyrelsens afgørelse af 2. oktober 2020 er derfor et udtryk for usaglig forskelsbehandling, der bevirker afgørelsens ugyldighed, og som fører til, at sagsøgernes påstande skal tages til følge.

..."

Miljøstyrelsen har i sit påstandsdokument anført:

" ...

3. ANBRINGENDER

Til støtte for påstanden om frifindelse gøres det gældende, at Miljøstyrelsens afgørelse i bilag 1 er lovlig og gyldig. Afgørelsen er ikke truffet på et mangelfuldt eller fejlagtigt grundlag, som kan føre til ugyldighed. Det gøres herudover gældende, at der under ingen omstændigheder er grundlag for den i påstand 2 forudsatte *rettelse* af Miljøstyrelsens afgørelse.

Efter formålsbestemmelsen skal naturbeskyttelsesloven medvirke til at værne landets natur og miljø, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskets livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet. Ved lovens administration skal der lægges vægt på den betydning, som et areal på grund af sin beliggenhed kan have for almenheden, men reglerne i lovens kapitel 2 (de generelle beskyttelsesbestemmelser) varetager derimod ikke nabohensyn², herunder heller ikke hensynet til sagsøgernes privatøkonomiske forhold.

Naturbeskyttelseslovens § 16 indeholder et forbud mod placering af bebyggelse, campingvogne og lignende, beplantning samt terræ-

nændringer inden for en afstand af 150 meter fra søer og vandløb, der afkaster en beskyttelseslinje.

Formålet med sø- og åbeskyttelseslinjen er at sikre søer og åer som værdifulde landskabselementer og som levesteder for dyre- og planteliv. Den 150-meter beskyttelseszone sikrer således hensyn til landskab og natur, og åbeskyttelseslinjen er som udgangspunkt en forbudszone.

Efter naturbeskyttelseslovens § 69, stk. 1, kan miljøministeren dog konkret træffe afgørelse om, at åbeskyttelseslinjen ikke skal gælde for et nærmere angivet område (dvs. træffe afgørelse om reduktion af åbeskyttelseslinjen). Denne kompetence er delegeret til Miljøstyrelsen, jf. bekendtgørelse nr. 1514 af 25. juni 2021 om delegation af opgaver og beføjelser til Miljøstyrelsen.

Det er en forudsætning for reduktion af en bygge- eller beskyttelseslinje, at reduktionen ikke er i strid med de hensyn, som bygge- eller beskyttelseslinjen tilsigter at varetage. Det er endvidere en forudsætning, at kommunen herved kan opnå en administrativ forenkling, hvor en række administrative dispensationer erstattes med en reduktion. Miljøstyrelsen kan reducere en bygge- eller beskyttelseslinje på grundlag af en detailplanlægning (lokalplanlægning) eller i andre tilfælde, der efter styrelsens vurdering tilgodeser naturbeskyttelseslovens formål i tilfredsstillende omfang.

Det gøres gældende, at Miljøstyrelsens afgørelse er truffet på et fuldt oplyst grundlag og i overensstemmelse med naturbeskyttelsesloven. Miljøstyrelsens afgørelse beror på en konkret skønsmæssig afvejning, og styrelsen har ved afgørelsen inddraget alle relevante og saglige hensyn i sagen. Der er ikke under retssagen, herunder ved det gennemførte syn og skøn, fremkommet væsentlige nye oplysninger af betydning for sagen, hvorfor der ikke er noget grundlag for at tilsidesætte styrelsens afgørelse.

Ved afgørelsen, der er truffet efter besigtigelse af området, har Miljøstyrelsen således korrekt fundet, at åbeskyttelseslinjen kan reduceres *delvist* i forhold til det ansøgte.

Miljøstyrelsen har ved afgørelsen med rette lagt vægt på, at størstedelen af lokalplanområdet er omfattet af åbeskyttelseslinjen, der skal sikre åen som et værdifuldt landskabselement og levesteder for plante- og dyreliv.

Lokalplanområdet er omgivet af beskyttede enge, mose og overdrev, som er vigtige levesteder for dyre- og plantearter, og en stor afstand til den sårbare natur kan mindske forstyrrelse og sikre området som spredningskorridor for områdets dyre- og plantearter. En imødekommelse af kommunens ansøgning, hvorved åbeskyttelseslinjen forudsættes reduceret til en afstand på cirka 30 meter, sikrer derimod ikke samme beskyttelse, men vil påvirke spredningskorridoren for plante- og dyrearter negativt.

For så vidt angår påvirkningen af landskabet har Miljøstyrelsen med rette lagt vægt på, at ådalen omkring Mastrup Bæk er en markant erosionsdal, der landskabeligt hænger sammen med det omkringliggende store ådalslandskab omkring Lindene å. Landskabet er sårbart over for byudvikling, hvis boligerne placeres på skrænterne, som omgiver ådalslandskabet, idet terrænet sløres af bebyggelse.

Bebyggelse på den nedre del af ådalskrænten samt på lokalplanområdets laveste, østlige del vil påvirke den visuelle oplevelse af samspillet mellem Mastrup Bæk og det omgivende landskab negativt, og Miljøstyrelsen har således med rette vurderet, at bebyggelse bør placeres på det højestliggende plateau, omtrent svarende til kote 13.

Til sagsøgernes anbringender, som i det hele bestrides, bemærkes herudover følgende:

3.1 Lighedsgrundsætningen

Miljøstyrelsen bestrider, at afgørelsen om delvis reduktion af åbeskyttelseslinjen udgør et brud på den forvaltningsretlige lighedsgrundsætning, og at sagsøgerne med henvisning til afgørelserne i bilag 6 og bilag 7 har krav på yderligere reduktion af åbeskyttelseslinjen.

Det gøres gældende, at de af sagsøgerne fremlagte afgørelser ikke er sammenlignelige med den indbragte afgørelse. Det er en samlet vurdering af områdets og landskabets konkrete karakter samt den allerede værende udnyttelse heraf, som i de enkelte lokalplanområder har betydning for Miljøstyrelsens afgørelse om reduktion af åbeskyttelseslinjen. Nærværende sag vedrører et område *syd* for bækken, hvorimod de fremlagte afgørelser vedrører områder *nord* for Mastrup bæk. Områdernes hidtidige udnyttelse (på afgørelses-tidspunkterne) er heller ikke sammenligneligt.

3.2 Begrundelse mv.

Det bestrides, at afgørelsen er mangelfuldt begrundet. Det fremgår klart og tydeligt af afgørelsen, hvorledes Miljøstyrelsen har vurderet kommunens ansøgning.

Det bestrides endvidere, at der i Miljøstyrelsens afgørelse er inddraget usaglige hensyn eller forkerte oplysninger om de landskabelige forhold. Ådalen omkring Mastrup Bæk er en markant erosionsdal, der landskabeligt hænger sammen med det omkringliggende store ådalslandskab omkring Lindenberg å. Der henvises til Rebild Kommunes landskabsanalyse (bilag C), hvor området "Lindenberg Skovdal" (som bl.a. indeholder delområdet "Mastrup Bæk Ådal") beskrives som "*den skovdominerende del af Lindenberg Ådal*". Det kan således lægges til grund, at Miljøstyrelsens beskrivelse og inddragelse af de konkrete landskabelige forhold er korrekt. Det bemærkes, at styrelsens afgørelse desuden er truffet på baggrund af en besigtigelse (jf. bilag A).

At sagsøgerne (og kommunen, for den sags skyld) ikke er enige i Miljøstyrelsens vurdering af hhv. den landskabelige påvirkning samt påvirkning af området som spredningskorridor for dyre- og plantearter medfører ikke et krav om yderligere begrundelse.

3.3 Domstolsprøvelsen – og det gennemførte syn og skøn

Domstolsprøvelsen af myndigheders konkrete og skønsmæssige afgørelser er tilbageholdende, og retten kan i denne sag alene give sagsøgerne medhold, såfremt retten finder det godtgjort, at Miljøstyrelsens afgørelse (herunder styrelsens skønsudøvelse og faglige vurderinger af bl.a. natur og landskab) lider af sådanne væsentlige retlige mangler, at afgørelsen er ugyldig. Tilsidesættelse af Miljøstyrelsens afgørelse forudsætter derved et ganske sikkert grundlag, hvilket ikke er tilvejebragt i denne sag. Det gennemførte syn og skøn, herunder skønsmandens subjektive "væsentligheds-vurdering" ændrer ikke herpå.

Det gøres derfor gældende, at der heller ikke ved det gennemførte syn og skøn er tilvejebragt et grundlag, som kan føre til byrettens tilsidesættelse af Miljøstyrelsens afgørelse.

For så vidt angår den landskabelige påvirkning har Miljøstyrelsen med rette lagt vægt på, at det ansøgte område (størstedelen af lo-

kalplanområdet) er omfattet af åbeskyttelseslinjen, der skal sikre åen som et værdifuldt landskabselement. Ådalen omkring Mastrup Bæk er en markant erosionsdal, der landskabeligt hænger sammen med det omkringliggende store ådalslandskab omkring Lindensborg å. Landskabet er sårbart over for byudvikling, hvis boligerne placeres på skrænterne, som omgiver ådalslandskabet, idet terrænet sløres af bebyggelse. Bebyggelse på den nedre del af ådalskrænten samt på lokalplanområdets laveste, østlige del vil påvirke den visuelle oplevelse af samspillet mellem Mastrup Bæk og det omgivende landskab negativt, og Miljøstyrelsen har således med rette vurderet, at bebyggelse bør placeres på det højestliggende plateau, omtrent svarende til kote 13.

Det fremgår af skønserklæringen (besvarelse af spørgsmål 1), at skønsmanden er enig i, at den landskabelige værdi *forringes* ved fuld udbygning i henhold til lokalplan 321.

Miljøstyrelsen har noteret sig, at det dog samtidig er skønsmandens opfattelse, at bækkens værdi som landskabselement ikke *forringes "væsentligt"* ved bebyggelse mellem kote 11 og kote 13. Miljøstyrelsen gør hertil gældende, at skønsmandens ikke nærmere definerede "væsentlighedsvurdering" ikke udgør et tilstrækkeligt grundlag for at tilsidesætte Miljøstyrelsens afgørelse. Skønsmandens opfattelse af, at forringelsen af landskabet ikke er "væsentlig" mellem kote (cirka) 11 og kote 13, udgør således ikke en mangel i hverken styrelsens afgørelsesgrundlag eller skønsmæssige afgørelse, som kan føre til afgørelsens tilsidesættelse.

For så vidt angår Mastrup Bæks værdi som levested og spredningskorridor for plante- og dyreliv, har Miljøstyrelsen med rette lagt vægt på, at lokalplanområdet er omgivet af beskyttede enge, mose og overdrev, som er vigtige levesteder for dyre- og plantearter. En imødekommelse af kommunens ansøgning, hvorved åbeskyttelseslinjen forudsættes reduceret til en afstand på cirka 30 meter, vil påvirke spredningskorridoren for plante- og dyrearter negativt.

I skønserklæringen (besvarelse af spørgsmål 2) fremgår det, at det er skønsmandens vurdering, at bækkens værdi som levested for plante- og dyreliv "*ikke forringes væsentligt.*" Skønsmanden henviser i den forbindelse til "*kommunens vurdering, som Miljøstyrelsen også bifalder*", og at bækkens værdi som levested og spredningskorridor for plante- og dyreliv på denne baggrund ikke er "*et afgørende forhold.*"

Skønsmandens besvarelse af spørgsmål 2 beror på en åbenbar misforståelse af Miljøstyrelsens afgørelse, idet skønsmanden eksplicit henviser til henholdsvis kommunens og styrelsens vurderinger i relation til habitatreglerne. Af Miljøstyrelsens afgørelse (side 3) fremgår således herom:

”Miljøstyrelsen kan reducere en bygge- eller beskyttelseslinje [...] Der skal ved afgørelsen tages hensyn til forpligtelser i henhold til EU’s naturdirektiver.

Miljøstyrelsen har lagt vægt på, at styrelsen ikke har grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering af, at den ansøgte reduktion af bygge- eller beskyttelseslinjen ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a, samt kommunens vurdering af, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af udpegningsgrundlaget for et Natura 2000-område.” (Understreget her).

Uanset, at den ansøgte reduktion ikke vil være i strid med habitatreglerne, vil den ansøgte reduktion af åbeskyttelseslinjen påvirke spredningskorridoren for plante- og dyrearter negativt. En større afstand mellem bebyggede arealer og de beskyttede naturområder (mose, eng og overdrev) end ansøgt, jf. Miljøstyrelsens afgørelse, sikrer derimod området som fortsat spredningskorridor for områdets dyre- og plantearter.

Det gøres således gældende, at der heller ikke ved skønsmandens besvarelse af spørgsmål 2 er tilvejebragt et grundlag, som kan føre til tilsidesættelse af Miljøstyrelsens afgørelse.

...”

Parterne har under hovedforhandlingen nærmere redegjort for deres opfattelse af sagen.

Retten begrundelse og resultat

Efter bevisførelsen har sagsøgerne ikke godtgjort, at der er grundlag for helt eller delvist at tilsidesætte Miljøstyrelsens afgørelse af 2. oktober 2020. Der er således hverken godtgjort fejl eller mangler ved afgørelsen, ligesom der ikke er tilvejebragt grundlag for at tilsidesætte styrelsens skønsmæssige afvejning.

Retten har herved lagt vægt på, at skønsmandens subjektive vurdering af, at der måske kunne ske en yderligere reduktion af åbeskyttelseslinjen, ikke i sig

selv udgør tilstrækkeligt grundlag for at tilsidesætte Miljøstyrelsens skøn. Her-til kommer, at skønsmanden for retten forklarede, at en reduktion af åbeskyttelseslinjen ned til kote 11,5 forudsatte detaljerede retningslinjer om bygningernes placering på grundene, således at bygningerne ikke blev placeret helt nede på kote 11,5. En sådan regulering fandtes ikke i lokalplan nr. 321.

Miljøstyrelsen begrundelse kan endvidere ikke anses for mangelfuld, idet afgørelsen er begrundet med forhold der direkte vedrører Mastrup Bæk, og det kan i den forbindelse ikke anses for usagligt, at styrelsen herudover henviste til, at Mastrup Bæk udgør en del af det samlede ådalslandskab i forbindelse med Lindenborg Å.

Endelig udgør det ikke en tilsidesættelse af lighedsgrundsætningen, at Miljøstyrelsen tillod reduktion i overensstemmelse med Rebild Kommunes ansøgninger i forbindelse med lokalplanerne for lokalplanområderne nord for Mastrup Bæk, mens Miljøstyrelsen i forbindelse med reduktionen af åbeskyttelseslinjen for lokalplanområdet syd for bækken alene tillod en mindre reduktion end det ansøgt. Det må således efter kortmaterialet og billederne i lokalplanerne og sagen i øvrigt lægges til grund, at der allerede fandtes bebyggelse tæt på Mastrup Bæk på den nordlige side af bækken, hvilket ikke var tilfældet for den sydlige side af bækken, og at de nordlige lokalplanområder ikke på samme måde som området omfattet af lokalplan 321, grænsede op mod områder beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Der var således ikke tale om sammenlignelige forhold nord og syd for Mastrup Bæk.

Retten tager på denne baggrund Miljøstyrelsens påstand om frifindelse til følge.

Sagsomkostningerne er efter sagens værdi, forløb og udfald fastsat til 135.000 kr. inkl. moms, og vedrører Miljøstyrelsens udgifter til advokatbistand. Miljøstyrelsen er ikke momsregistreret.

THI KENDES FOR RET:

Sagsøgte, Miljøstyrelsen, frifindes.

Gårdejere ^A & ^B skal til Miljøstyrelsen betale sagsomkostninger med 135.000 kr.

Beløbene skal betales inden 14 dage.

Sagsomkostningerne bliver forrentet efter rentelovens § 8 a.